

Có một bà mẹ kia có đông con nhưng bà thường đẻ ra con trai út hơn hết, vì trước khi đẻ ra con sinh ra, chồng bà qua đời một cách đột ngột, để lại cho bà bao nhiêu thiếu thốn, còn đẻ ra con không bao giờ được biết một cha. Thế đó, đẻ ra con trai út là nguôn ăn ở cho bà. Không nhưng là người bù đắp cho bà tình thương của chồng nhưng cũng là niềm hạnh phúc của bà vì con ngoan ngoãn, học giỏi, và luôn luôn vâng lời mẹ. Bà xem con như là lòng sống, là một phần của cuộc đời mình. Thời gian trôi qua, con út khôn lớn và có người yêu, bà mẹ buồn lòng nhưng biết đây là điều phải đến, cũng là điều bà phải chấp nhận nên bà vui vẻ lo việc con học hành cho con. Sau đám cưới, bà mẹ sống chung với vợ chồng con và tiếp tục chăm sóc cho con tốt nhất có thể. Đồng thời một người chung quanh, chàng thanh niên này là một người đã khôn lớn, có gia đình riêng, có nghề nghiệp tốt, và có chỗ ở trong xã hội. Nhưng đời với mẹ anh, anh vẫn chỉ là đẻ ra con trai con gái bé bỏng cần được mẹ chăm sóc. Vợ anh không được tự do lo cho chồng nhưng phải làm theo mẹ điều bà dặn bảo. Mẹ khi bà làm những điều này quá đáng, chồng hỏi mẹ đoán bệnh cho anh rồi mua thuốc bắt anh uống, hoặc mua quần áo cho anh, hoặc anh phải mặc, vợ anh không đồng ý, và nói: "Mẹ chỉ cần nhà con không phải bận đầu như vậy đâu hoặc: nhà con không thích những quần áo đó đâu!" thì bà nói: "Tôi sinh ra con tôi, nuôi nó từ nhỏ đến lớn, tôi phải biết nó hơn cô chứ!" Mẹ khi bà nói như thế, cô con dâu không thể làm gì khác hơn là vâng theo ý bà. Không nhưng chăm sóc cho con tốt nhất nên ăn thức uống, cái quần cái áo, bà mẹ này cũng muốn con quy thuận như mẹ vì việc theo ý bà. Mẹ khi có chuyện cần gì quy thuận, người con trai phải hiểu ý mẹ và làm theo ý mẹ chứ không dám bàn cãi với mẹ. Thế quý thánh giá, đây là hình ảnh tiêu biểu của một người mẹ không muốn cho con là kẻ tự mình đi tìm lối đi, và gia đình này không sớm thì muộn sẽ có nhiều nạn nạn.

Trong Câu Chuyện Gia Đình kể trước, chúng tôi có trình bày ba nguyên tắc cha mẹ cần áp dụng trong mối quan hệ với con, để khi con cái đã trưởng thành và có gia đình riêng, có thể là kẻ tự sống bằng cuộc đời của cha mẹ một cách nhẹ nhàng. Nhưng nguyên tắc đó là: (1) Cha mẹ thay đổi vai trò bậc thầy, khuyên bảo cho con đến chỗ sẵn sàng học hỏi những điều mới mẻ của con. (2) Thay đổi vai trò nắm quyền trên đời sống con sang vai trò làm người hướng dẫn và cố vấn cho con. (3) Thay đổi từ chỗ khuyên dạy con đến chỗ trao đổi ý kiến với con. Trong Câu Chuyện Gia Đình kể trước, chúng tôi đã trình bày điểm đầu tiên là thay đổi vai trò bậc thầy dạy bảo con đến chỗ sẵn sàng học hỏi của con nên hôm nay xin trình bày hai điểm còn lại sau đây:

Nguyên tắc 2: Thay đổi vai trò nắm quyền kiểm soát con sang vai trò hướng dẫn và cố vấn.

Khi con chúng ta còn nhỏ, các em cần biết rằng cha mẹ là người có thẩm quyền trong gia đình. Là con, các em có bổn phận vâng lời cha mẹ và phải được kiểm soát của cha mẹ. Tuy nhiên, khi con bắt đầu khôn lớn, khi các em bước vào tuổi mới trưởng thành, hai mươi, chúng ta cần

thay đổi cách dạy, để con thấy rằng cha mẹ công nhận sự trưởng thành của con, bắt đầu sự kiểm soát và nắm quyền trên con và bắt đầu cho con hiểu do họ trong những quyết định riêng của con. Nếu khi con đã trên hai mươi tuổi, cha mẹ xem con là người trưởng thành, không ra lệnh, sai bỗ o để u này để u kia những chỉ làm người đi vịn, họ những dến; con sẽ cảm thấy thoải mái, sẽ không ngại gì gần cha mẹ và sẵn sàng hỏi ý kiến cha mẹ trong những vấn đề quan trọng. Theo Lời Kinh Thánh dạy, dù đã lớn khôn, con cái vẫn cần vâng theo sự chỉ dạy và họ những dến của cha mẹ. Sách Châm Ngôn trong Thánh Kinh Cựu Ước dạy như sau: "Hỡi con, hãy nghe Lời khuyên dạy của cha, chớ bỏ phép tắc của mẹ con," "Hỡi các con, hãy nghe Lời khuyên dạy của mẹ tôi nghe của cha, khá chú ý vào, hãy cho biết sự thông sáng," "Hãy nghe Lời cha đã sinh ra con, chớ khinh bỏ mẹ con khi người trưởng nên già yếu (Châm Ngôn 1:8; 4:1 & 23:22). Nếu cha mẹ tôn trọng con khi con đã khôn lớn, thông cảm và chấp nhận ý kiến của con, con cái sẽ sẵn sàng vâng theo Lời họ những dến, chớ bỏ của cha mẹ.

Có hiểu biết cha mẹ dù con đã khôn lớn, có gia đình riêng, đã làm cha làm mẹ, những vẫn xem con như những đứa con nít, không biết gì. Họ vẫn nắm quyền kiểm soát con và muốn con làm theo ý mình trong mọi sự. Mỗi khi con không làm đúng như để u họ trông mong, họ tức giận, la mắng nặng nề, không mất chút tôn trọng con. Cách cư xử đó sẽ khiến con cái buồn giận, nản lòng, do đó sẽ tìm cách lánh xa cha mẹ và không muốn vâng Lời cha mẹ. Là những bậc cha mẹ thích thú, chúng ta cần công nhận sự trưởng thành của con cái và cho con được tự do quyết định cho chính mình. Đức Chúa Trời, Người Cha thiêng liêng của chúng ta, là Đấng toàn thiến, toàn hảo, quyền năng, Chúa biết rõ tất cả mọi sự, những Ngài chỉ họ những dến và khuyên dạy chúng ta, Chúa không bắt buộc chúng ta làm theo ý Ngài hay đi theo những trình Ngài đã để nh. Nếu Đức Chúa Trời, là Đấng toàn tri toàn năng, mà còn cho chúng ta quyền tự do của chến thì chúng ta, những con người biết toàn, với hiểu biết họ trong sự hiểu biết, không nên lấy quyền làm cha mẹ buộc con cái làm theo ý mình. Sau khi chuyển từ vai trò làm cha, kiểm soát con đến vai trò họ những dến con, cha mẹ sẽ bước đến vai trò kẻ tiếp, đó là làm người đi vịn cho con.

Người họ những dến là người chỉ cho người khác những để u phải làm, còn người đi vịn, cũng góp ý những khác chớ là người đi vịn chỉ nói lên ý kiến của mình khi người kia hỏi. Trong giai đoạn này, chúng ta để cho con tự quyết định những vấn đề riêng tư. Nếu con hỏi ý cha mẹ, cha mẹ sẽ cho con biết cha mẹ nghĩ gì, có ý kiến gì với vấn đề của con. Hiểu người sẽ rằng nếu để con tự quyết định, con sẽ quyết định sai và rồi thất bại hay họ những dến, vì thế cần quyết định giúp con mãi. Thật ra, nếu cha mẹ cần tiếp tục quyết định mọi việc cho con, là hàm ý không công nhận con đã khôn lớn. Họ nể a, nếu cha mẹ không cho con tự quyết định và chịu trách nhiệm với quyết định của mình, con sẽ không có kinh nghiệm trong đời và sẽ khó nên người trưởng thành. Vì lý do đó, hiểu khi chúng ta cần để cho con quyết định theo ý của chúng, nếu quyết định thiến khôn ngoan, con cái sẽ học kinh nghiệm và lớn sau sẽ quyết định khôn ngoan hơn. Dĩ nhiên đây là trong trường hợp những việc không nguy hiểm đến tính mạng hay nguy hiểm cho sức khỏe đời. Khi con đã khôn lớn, chúng ta chỉ góp ý, họ những dến, chỉ không ra lệnh hay sai bỗ o, và nhất là chúng ta có thể cứu nguy cho con, để con biết rõ ý Chúa trong những quyết định quan trọng.

Nguyên tắc 3: Thay đổi từ cha mẹ khuyên dạy đến cha mẹ trao đổi ý kiến và hỏi ý con về vấn đề của cha mẹ.

Khi con còn nhỏ, cha mẹ hiểu biết nhiều, cha mẹ cần cha mẹ dạy con từng li từng tí. Khi con bắt đầu khôn lớn, hiểu biết, có nhiều điều cha mẹ không cần khuyên bảo, vì con đã có đủ hiểu biết. Khi con cái chúng ta đã ra đời, đã thành nhân, cha mẹ nên đổi lại và đi con theo nguyên tắc hỏi, nghĩa là không cần nói cho con biết điều con nên làm nhưng cũng hỏi ý con về những vấn đề của cha mẹ. Trong đời sống ngày nay, có những vấn đề mà nếu hỏi ý con cái, chúng ta sẽ có cái nhìn đầy đủ, rõ ràng rồi hơn và như đó sẽ có quyết định khôn ngoan hơn. Quý vị có bao giờ hỏi ý con cái về những vấn đề quan trọng không? Khi đó cha mẹ tin cậy và hỏi ý kiến, con em chúng ta sẽ rất thích. Thích vì thấy cha mẹ tin cậy mình, vì mình được góp phần trong quyết định của cha mẹ và nhất là thấy cha mẹ không xem mình là trẻ con nữa. Tình thế này tốt, tôn trọng và tin cậy lẫn nhau sẽ giúp cũng có mối quan hệ giữa cha mẹ với những người con đã trưởng thành. Ví dụ khi được thay đổi công việc, chỗ ở, hoặc có những tính toán quan trọng về vấn đề tiền bạc, mua bán, mà cha mẹ hỏi ý những đứa con trưởng thành, các con sẽ giúp chúng ta có thêm ý kiến, có cái nhìn đầy đủ hơn và cũng giúp con cảm thấy gần gũi cha mẹ hơn.

Tiempo sĩ Norman Wright mô tả vai trò làm cha mẹ với hình ảnh người làm vườn. Ông nói, khi trồng một cái cây, trách nhiệm của chúng ta là chăm sóc cái cây đó bằng cách tưới nước, bón phân và rồi để cho nó tự lớn lên, tự phát triển theo điều mà Đức Chúa Trời đã định. Người làm vườn dù nhiều khôn ngoan và kinh nghiệm, không thể bắt cái cây ra hoa ra trái trong thời điểm mình muốn, cũng không thể bắt cây ra trái cam hay cây mận ra trái bưởi. Cũng thế, cha mẹ tuy là người sinh ra con nhưng không thể ép buộc con cái làm theo ý mình hay trở nên người mà cha mẹ muốn. Cha mẹ cần để cho con phát triển tự nhiên theo khả năng Chúa ban và trở nên người Chúa muốn. Cha mẹ cũng không thể nắm giữ con cho mình mãi mãi. Hai nguyên tắc sau đây của Thánh Kinh là điều chúng ta cần ghi nhớ: (1) Hãy dạy cho trẻ thấy con được phép nó phải theo; dù khi nó trở về già, cũng không hề là khi đó" Châm Ngôn 22:6, và: (2) Vậy nên, người đàn ông phải là cha mẹ mà kết hợp với vợ mình, hai người cùng nên một thể" (Ê-phê-sô 5:31). Nói ngắn gọn, hai nguyên tắc đó là: cha mẹ cần hướng dẫn những đứa con như trong con được mà Chúa đã định, và khi con khôn lớn, đến tuổi trưởng thành, chúng ta phải để cho con tách rời khỏi quyền kiểm soát của cha mẹ. Có như thế con mới trưởng thành và gia đình con mới hạnh phúc.

Minh Nguyễn

Cha mẹ và Nàng Dâu - Bài 12